

POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIECIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKI
KIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć:										
MEDYCYNĄ SĄDOWĄ										
1. Kod zajęć: L_V-10_68			2. Liczba punktów ECTS: 3							
3. Kierunek:	Lekarski	6. Liczba godzin:	ogółem	wykłady	e-learning	ćwiczenia	konwersatoria	Praktyczne nauczanie kliniczne	Praktyki zawodowe	
4. Rok studiów	V	7. Zajęcia stacjonarne:	45	15		10	20			
5. Semestr:	X	8. Poziom studiów:	JEDNOLITE MAGISTERSKIEJ							
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia:										
dr n. med. Janusz Kołowski, mgr Jolanta Jakubowska										
9. Forma zaliczenia:	Egzamin	10. Język wykładowy:	polski							

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia 5 – 10 (intencje wykładowcy):	
C1.	Zapoznanie się z podstawami tanatologii sądowo-lekarskiej (rodzaje i przyczyny śmierci, patomechanizm śmierci, samoistne przeobrażenia utrwalające zwłoki, gnicie zwłok, zeszkieletovanie).
C2.	Zapoznanie się z techniką sekcyjną i sądowo-lekarskimi sekcjami zwłok.
C3.	Zapoznanie się z problematyką toksykologii sądowo-lekarskiej, w tym środkami odurzającymi i używkami oraz genetyką sądową.
C4.	Zapoznanie się z rodzajami badań sądowo-lekarskich osób żywych oraz zasadami sporządzania dokumentacji z tych badań.
C5.	Zapoznanie się z orzecznictwem sądowo-lekarskim w procesie karnym i cywilnym.

C6.	Zapoznanie się z zagadnieniami dotyczącymi traumatologii sądowo-lekarskiej, tj. rodzajami obrażeń, mechanizmami ich powstawania, rodzajami narzędzi, rekonstrukcjami wypadków drogowych i innych zdarzeń losowych ze skutkiem śmiertelnym lub z obrażeniami ciała.
C7.	Przekazanie wiedzy z zakresu obowiązującego polskiego prawa medycznego.
C8.	Omówienie prawa do udzielania świadczeń zdrowotnych.
C9.	Omówienie odpowiedzialności prawnej w ochronie zdrowia.

2. Wymagania wstępne:

Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patofizjologii.

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:

<i>W zakresie wiedzy</i>				
Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się (Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
G.W5.	L_68-III_G.W5.	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz istotne na gruncie działalności leczniczej regulacje prawne z zakresu prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;	Zaliczenie w formie pisemnej	C7, C8, C9
G.W6.	L_68-III_G.W6.	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych, zasady funkcjonowania narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);	Zaliczenie w formie pisemnej	C7, C8, C9

G.W7.	L_69-III_G.W7.	Zna i rozumie obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu pacjenta;	Sprawdzian wiedzy w formie egzaminu pisemnego	C7, C8, C9
G.W8.	L_68-III_G.W8.	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi;		C7, C8, C9
G.W9.	L_68-III_G.W9.	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, opieki paliatywnej, uporczywej terapii, chorób psychicznych, chorób zakaźnych;		C7, C8, C9
G.W10.	L_68-III_G.W10.	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące obowiązków lekarza w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie;;		C7, C8, C9
G.W11.	L_68-III_G.W11.	Zna i rozumie podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego, w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku;		C7, C8, C9
G.W12.	L_68-III_G.W12.	Zna i rozumie regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza, zasady prowadzenia, przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym e-dokumentacji, oraz ochrony danych osobowych;		C7, C8, C9
G.W13.	L_68-III_G.W13.	Zna i rozumie pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem;		C1
G.W14.	L_68-III_G.W14.	Zna i rozumie podstawy prawne i zasady		C7, C8, C9

		postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok;		
G.W15.	L_68-III_G.W15.	Zna i rozumie zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego;		C1, C2, C6
G.W16.	L_68-III_G.W16.	Zna i rozumie zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego;		C4, C5
G.W17.	L_68-III_G.W17.	Zna i rozumie zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;		C4, C5
G.W18.	L_68-III_G.W18.	Zna i rozumie pojęcie i typologię zdarzeń niepożądanych, w tym błędów medycznych i zdarzeń medycznych, ich najczęstsze przyczyny, skutki, zasady zapobiegania oraz opiniowania w takich przypadkach;		C2, C3, C4, C5
G.W. 19.	L_68-III_G.W19.	Zna i rozumie zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych;		C4, C5
G.W. 20.	L_68-III_G.W20.	Zna i rozumie regulacje prawne w zakresie przekazywania informacji dotyczących zdrowia pacjenta życia i po jego śmierci, uwzględniające zakres informacji, krąg osób uprawnionych do uzyskania informacji i zasady ich przekazywania innym osobom, a także ograniczenia zakresu przekazywanych informacji;	Sprawdzian wiedzy w formie egzaminu pisemnego	C7, C8, C9
W zakresie umiejętności				

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
G.U5.	L_68-III_G.U5.	Potrafi wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń zdrowotnych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;	Dyskusja, obserwacja	C7, C8, C9
G.U6.	L_68-III_G.U6.	Potrafi wystawiać zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie, sporządzać opinie dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);;	Dyskusja, obserwacja,	C1, C4, C5
G.U7.	L_68-III_G.U7.	Potrafi rozpoznać podczas badania pacjenta zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie;		C4, C5
G.U9.	L_68-III_G.U8.	Potrafi. pobrać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczyć materiał do badań hemogenetycznych;		C3, C4

W zakresie kompetencji społecznych

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K.3.	L_68-III_K.3.	Jest gotów do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	Obserwacja, dyskusja	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9
K.5.	L_68-III_K.5.	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		

4. Treści programowe:		
Symbol treści programowych	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się
WYKŁADY		
T1	Medycyna sądowa jako nauka interdyscyplinarna.	GW. 5, G.W.6; G.W7., G.W. 8, G.W. 9; G.W.10; G.W11., G.W12., G.W13., G.W14., G.W15., G.W16.,G.W17., G.W.18; G.W. 19; G.W. 20; G.U.5; G.U6., G.U7., G.U.9; K.3., K.5.
T2	Tanatologia sądowo-lekarska. Sądowo-lekarska sekcja zwłok ludzkich.	
T3	Traumatologia sądowo-lekarska. Uszkodzenia ciała spowodowane działaniem czynnika mechanicznego.	
T4	Uduszenie gwałtowne.	
T5	Śmierć gwałtowna.	
T6	Działanie prądu, wysokiej, niskiej temperatury, energii promienistej.	
T7	Podział rodzajów śmierci.	
T8	Pojęcie śmierci. Okoliczności śmierci.	
T9	Opiniowanie w sprawach cywilno-odszkodowawczych.	
T10	Dochodzenie spornego ojcostwa.	
T11	Wymogi formalne stawiane dokumentacji medycznej.	
T12	Orzecznictwo sądowo-lekarskie w sprawach karnych i cywilnych.	
T13	Dziecko jako ofiara przestępstw.	G.W5., G.W6.,G.W. 7; G.W8., G.W.10, G.W11., G.U5., G.U.6; G.U.7; K.5.
T14	Ustawa o ochronie zdrowia.	
T15	Prawa pacjenta.	
T16	Prawa i obowiązki personelu medycznego.	
T17	Uprawnienie do świadczeń zdrowotnych.	
T18	Tajemnica lekarska.	
T19	Prawo pracy – podstawy wykonywania zawodu lekarza.	
T20	Eksperyment medyczny w ujęciu prawnym.	
ĆWICZENIA		
T21	Zwłoki nieznane; rozkawałkowanie zwłok. Identyfikacja szczątków ludzkich.	GW.5, G.W.6; G.W7., G.W. 8, G.W. 9; G.W.10; G.W11., G.W12., G.W13., G.W14., G.W15., G.W16.,G.W17., G.W.18; G.W. 19; G.W. 20; G.U.5; G.U6., G.U7., G.U.9; K.3., K.5.
T22	Określenie czasu śmierci.	
T23	Sądowo-lekarskie oględziny zwłok.	
T24	Obrażenia ciała i śmierć wskutek urazu mechanicznego.	
T25	Rażenie prądem elektrycznym lub piorunem.	
T26	Metody zabezpieczania i badania śladów biologicznych.	
T27	Interpretacja wyników w badaniu śladów biologicznych.	
T28	Analiza pojęć: trucizna, substancja szkodliwa, ksenobioty, zatrucie, toksyczność, rodzaje zatruc	
T29	Sposób pobierania i zabezpieczania oraz przesyłania materiału biologicznego oraz dowodów rzeczowych do badań toksykologiczno-sądowych.	
T30	Toksykologia związków organicznych nieorganicznych.	
T31	Badania antropologiczne szkieletu.	
T32	Zasady ustalania tożsamości zwłok i szczątków ludzkich.	
T33	Badania radiologiczne i genetyczne.	
T34	Ustalanie tożsamości osób żywych.	
KONWERSATORIA		

T35	Prawo farmaceutyczne.	GW.5, G.W.6; G.W7., G.W. 8, G.W. 9; G.W.10; G.W11., G.W12., G.W13., G.W14., G.W15., G.W16.,G.W17., G.W.18; G.W. 19; G.W. 20; G.U.5; G.U6., G.U7., G.U.9; K.3., K.5.
T36	Regulacje prawne dotyczące eksperymentu.	
T37	Regulacje prawne dotyczące transplantologii.	
T38	Regulacje prawne dotyczące sztucznej prokreacji i przerywania ciąży.	
T39	Regulacje prawne dotyczące leczenia psychiatrycznego.	
T40	Regulacje prawne dotyczące zabiegów estetycznych.	
T41	Regulacje prawne dotyczące opieki paliatywnej.	

5. Warunki zaliczenia:

(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:

Zaliczenie zajęć wykładowych:

- (D)(P) egzamin pisemny - 60% - ocena dostateczna

P – PODSUMOWUJĄCE – test końcowy.

Egzamin w formie testu pisemnego: do zaliczenia wymagane 60% poprawnych odpowiedzi.

Egzamin: test zawierający 70 pytań zamkniętych zawierające wszystkie elementy realizowanego przedmiotu (P)

By podejść do zaliczenia końcowego z przedmiotu, warunkiem jest pozytywne zaliczenie poszczególnych części przedmiotu oraz obecność na zajęciach.

Progi procentowe:

93%-100% bardzo dobry - 5,0

84%-92% ponad dobry - 4,5

76%-83% dobry - 4,0

68%-75% dość dobry - 3,5

60%-67% dostateczny - 3,0

poniżej 60% niedostateczny - 2,0

Zaliczenie ćwiczeń:

- obecność na zajęciach
- aktywność
- praca w grupie w ramach studium przypadku
- przygotowanie do zajęć
- uczestnictwo w dyskusji.

6. Metody prowadzenia zajęć:

Wykłady, ćwiczenia na salach dydaktycznych z wykorzystaniem preparatów, częściowo realizowane w prosektorium.

7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)

Literatura obowiązkowa:	Literatura zalecana:
Teresiński G., <i>Medycyna sądowa tom 1 – 3</i> , PZWL, Warszawa 2021.	
Fiutka A., <i>Prawo w medycynie</i> , C.H. Beck, Warszawa 2021.	
Zajdel-Całkowska J., <i>Prawo medyczne</i> , PZWL, Warszawa 2019.	

8. Kalkulacja ECTS – proponowana: (na podstawie poniższego przykładu)	
Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	45
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	3

Niniejszy dokument jest własnością PAM NS im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).